

VADGAZDÁLKODÁS (módosított változat)

A Kormány [T/6955. számú törvényjavaslata tájegységi vadgazdálkodási szemlélettel, a kor kihívásainak megfelelően kívánja módosítani a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényt.](#)

- Az első vadászatról szóló, 1883. évi XX. törvénycikk 1945-ig volt hatályos.
- Magyarország 1971-ben rendezett Vadászati Világkiállítást, a következő 2021-ben lesz hazánkban.
- Magyarországon 8 nagyvad, 14 apróvad és 11 egyéb állatfaj vadászható (Vhr. 1. §).
- Az OVA 2014. tavaszi becslése szerint hazánk vadállománya:
370 581 őz,
105 215 vaddisznó,
102 124 gímszarvas,
35 063 dámszarvas,
445 590 nyúl,
560 050 fácán, stb.
- A solymászat mint élő emberi örökség 2010 óta Hungarikum.
- A jól képzett hivatásos vadászok „bekerülési költségük” többszörösét hozzák haszonként a vadászatra jogosultaknak.
- A mező-, erdő- és vadgazdálkodás közös „szálkái”, azaz megoldatlan problémái:
– a visszatérő vadkár,
– az élőhelyek megváltozása,
– a vadkárbecslésben és a vadbalesetek elbírálásában az egységesség hiánya.

Vadgazdálkodás régen és ma

Számtalan bizonyítéka van annak, hogy „vadásznemzet vagyunk”. Több trófeánk tartja a [világrekordot](#), például a 2002-es gúthi erdőben elejtett dámbika 5 kg-os lapátja (Országos Trófeabíró Bizottság).

Már az [1872. évi VI. törvénycikk](#) 44. §-a kimondta, hogy a **vadászati jog a földtulajdon elválaszthatatlan része**, amely máig a gazdálkodás egyik sarokköve ([Bezdán, 2012](#)). A rendszerváltást követően az ágazat szabályozását a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló [1996. évi LV. törvény](#) (Vtv.) adja.

Önálló vadászati jog esetén **vadászatra jogosultnak** a vadászterület tulajdonosát, társult jognál a vadászterület tulajdonosainak közösségét tekintjük. A vadászati jog gyakorlása kötelező (haszonbérlet lehetősége), a tulajdonos, vagy vadásztársaság (társult jog), vagy erre létrejött más szervezet útján. **Vadászat** a vad engedélyezett módon és eszközzel vadászterületen történő elejtésére irányuló tevékenység. **Vadgazdálkodáson** a vadállomány és az élőhelyének védelmével, a vadállomány szabályozásával kapcsolatos tevékenységeket értjük. A gazdálkodási feladatok tervszerűségét és hosszú távú céljait a vadászati hatóság által jóváhagyott **háromszintű tervezés** biztosítja (körzetterv, üzemterv (10 évre szól), éves terv). **Vadászterületnek** minősül az a földterület, valamint vízfelület, amelynek kiterjedése a 3 000 hektárt eléri.

A Vtv. rendelkezett az **Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA)** működtetéséről, amely a vadállományra, a vadgazdálkodásra vonatkozó statisztikákat, a tervek adatait, a trófeabírálatokat stb. tartalmazza. Eszerint **1 400 vadgazdálkodási egységet** (térségi adatbázis alapján lehatárolt vadászterületet), 60 000 vadászt, **3 110 hivatásos vadászt**, és több mint 30 ezer vadásztársasági tagot tartottak nyilván ([OVA, 2014](#)).

A **vadásztársaság** vadászjeggyel rendelkező tagokból álló egyesület, a vadászati jog haszonbérletje (Vtv.16§). Gyakorlatilag szabadon alakíthatóak, állami vagy magán tulajdonban lévő jogi személyiséggel rendelkező szervezetek ([2011. évi CLXXV. törvény](#)). Az Opten cégadatbázisában 165 cég szerepelt, amely főtevékenységként a vadgazdálkodást, vadgazdálkodási szolgáltatást jelölte meg ([Grünczeisz, 2015](#)).

KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK

Az Európai Parlament és a Tanács [2009/147/EK irányelve](#) a vadon élő madarak védelméről: A mellékletben felsorolt madarak szándékos elpusztítása, zavarása ellen tagállami intézkedéseket szorgalmaz.

A Tanács [92/43 EKG irányelve](#) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: A természetben történő gazdálkodás a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása mellett támogatható.

A [2012. évi CXX. törvény](#) az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről szól. A **hivatásos vadászok** fokozott védettségét biztosítja, a munkájuk során alkalmazható kényszerítő intézkedéseket és eszközöket ismerteti. A szolgálati igazolvány és jelvény kiállítása a rendőrség hatáskörébe került.

[79/2004. \(V. 4.\) FVM rendelet](#): a végrehajtási rendelet (Vhr.) többek között a vadászati jog gyakorlásának hatósági kérelmét, a vadfarm, vadaskert létesítését ismerteti.

[126/2013. \(XII. 17.\) VM rendelet](#) a vadászvizsgát megelőző tanfolyamról és a vadászvizsgáról rendelkezik. A vizsgát magyarországi lakóhellyel rendelkező, 17. évét betöltött magyar és nem magyar állampolgár teheti le, aki a kötelező [NEBIH](#) által engedélyezett tanfolyamon vett részt.

ÉRDEKVÉDELMI SZERVEZETEK

Az **Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV)** 1881-ben, gróf Nádasdy Ferenc elnökletével létrehozott, a vadászattal kapcsolatos társadalmi szervezetek érdekeit önkéntes alapon képviselő szerv. A Védegyletnek 3 országos [területi szerve](#) és 22 területi szervezete van.

Az **Országos Magyar Vadászkamara (OMVK)**: az [1997. évi XLVI. törvénnyel](#) létrejött, a hivatásos és a sportvadászok érdekeit képviselő köztestületi szerv. Feladatait (vadászok névjegyzéke, vadászjegyek kiadása) az illetékes területi szervezetei útján látja el. [2014. évi tevékenységeit](#) áttekintve javították a vadászat és a vadgazdálkodás társadalmi elfogadottságát, megbízást adtak ki az egységes vadkár-protokoll létrehozására, megalakították a hagyományos vadászati módok szakbizottságát ([2015. július 21-én](#)).

Az **Országos Vadgazdálkodási Tanács (OVT)**: [1380/2013. \(VI. 27.\) Korm. határozat](#) értelmében létrejött 13 tagú, véleményező, javaslattevő tevékenységet ellátó tanácsadó testület. Fontos szerepe van a vadgazdálkodási szakmapolitikai célok megfogalmazásában, az ágazatban érintett szereplők (igazgatás, kutatás, érdekképviselet) egységes álláspontjának megformálásában.

KI VADÁSZHAT MA?

Vadászjeggyel, vadászlőfegyverrel vadászó vadász esetén, vadászlőfegyver-tartási engedéllyel rendelkező személy. (Vtv. 60. §)

Vadászjegyet a magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező, 18. életévét betöltött személy kaphat, aki eredményes vadászvizsgát tett. Az 5 évre szóló jegyet az OMVK adja ki, de évente érvényesíteni kell.

Aki nem rendelkezik állandó hazai lakóhellyel kérelemre **vadászati engedélyt** kaphat.

Hivatásos vadász

Minden megkezdett 3000 hektár vadászterület után legalább egy külön jogszabályban meghatározott képesítéssel, és vadászlőfegyver tartási engedéllyel rendelkező, hivatásos vadászt kell alkalmazni. Számuk 3 110 fő ([OVA, 2014](#)), de becslések szerint 30 száza-

lékuk nem dolgozik vadászként, akiket a szakzsargon „papírvadőr”-nek nevez.

A hivatásos vadász:

- szakirányítási feladatokat lát el;
- csak vadász kamarai tag lehet;
- a vadászati hatóság és rendőrség is nyilván tartja őket (rendészeti feladatokat is ellát);
- fokozott védelemmel illeti meg;
- szolgálati naplót vezet;

Egy öttagú szakmai bizottság kidolgozta a **hivatásos vadászok** szakmai és erkölcsi helyzetének javítását célzó programtervet (OMVK, 2015). Javasolták a „papírvadőrök” kiszűrését, a megbízási helyett teljes munkaidős munkaviszonyt, a minimálbér helyett új bértáblát stb. Üdvözölték a 2013 óta működő [Hivatásos Vadászok Szolgálati Szabályzatát](#).

Jámbor László (OMVK elnöke) szerint a legjobb megoldást jelentené az állami alkalmazásba vétel, amelyre még nincs lehetőség.

ÚJSZERŰ TÁJEGYSÉGI SZEMLÉLET

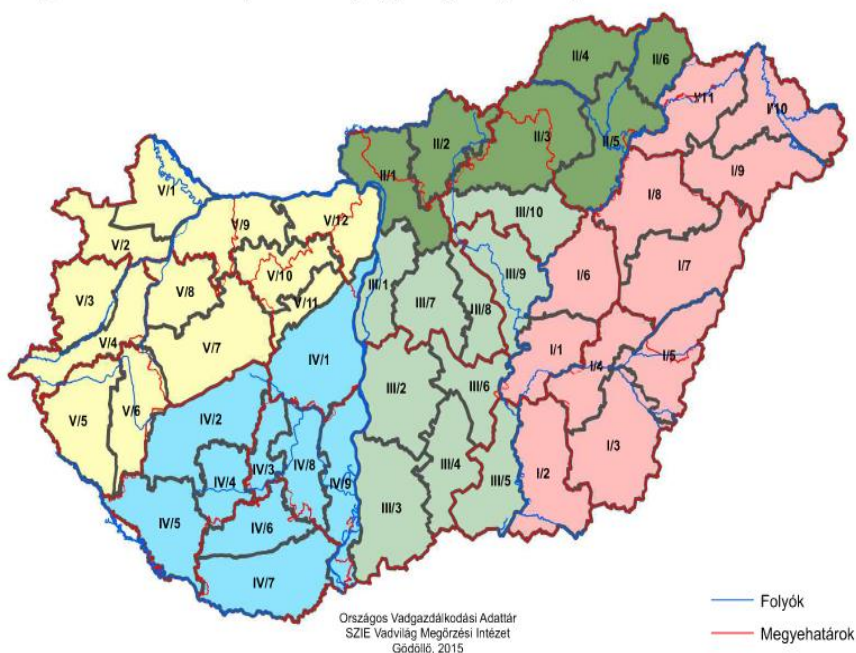
Az [új vadászati törvény koncepciójának társadalmi vitája](#) 2015 májusa és júliusa között zajlott, és több mint 100 észrevétel érkezett (OMVK, 2015).

A tervezet alapját jelentő természeti és ökológiai adottságokhoz alkalmazkodó tájegységi vadgazdálkodási szemlélet nem új keletű. A körzetek kialakítását az OVA adatai alapján készült, a gödöllői Szent István Egyetem VadVilág Megőrzési Intézetének (SZIE VMI) közreműködésével. Prof. Dr. Csányi Sándor vezetésével 5 vadgazdálkodási tájat és ezeken belül 48 vadgazdálkodási tájegységet kijelölésre tettek javaslatot (OVA SZIE VMI, 2015).

A törvényjavaslat által javasolt főbb változások:

- A vadászterületek legalább 3000 hektárosak, és minden befejezett egység után kell hivatásos vadászt alkalmazni.
- A tájegységi üzemtervek 10 helyett 20 évre szólnak.
- A tájegységi gazdálkodáshoz bevezeti a **tájegységi fővadászt**, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakmai irányító személy.
- A haszonbérletnek a **haszonbérleti díj** 90 százalékát előre kell megfizetnie.
- A vadkár problémáját a vadászatra jogosult, mind pedig a földhasználó kötelezettségeinek tételesen meghatározásával kívánja orvosolni.
- A vadkár 10 százalékát a gazdálkodó állja.
- Változik a **trófeabírálati** rendszer.
- Támogatják a **hagyományos vadászati módokat** (vadászijászat, ragadozó madárral történő vadászat, magyar agárral történő agarászat stb.).

Vadgazdálkodási tájak és tájegységek (2015)

Forrás: OVA SZIE VMI, 2015. 9.o.

„SZÁLKÁK” ÉS MEGOLDÁSOK

A mező-, erdő- és vadgazdálkodás **közös „szálkái”**, azaz megoldatlan problémái:

A nagyüzemi termelés negatív hatásaként megváltoztak az élőhelyek, ami a visszatérő **vadkárok** fő okozója. A megelőzés egyik alternatívája a **szálalásos erdőgazdálkodás**, amely a „patika-tiszta erdőalj” helyett megújuló cserjeszinttel 500-1500 kg hajtás-vég/hektár vadélelmet nyújt ([Katona, 2009](#)). A vadkár megelőzésre épített kerítés nem megoldás, ezért szakemberek javaslata szerint ezt a jövőben engedélyhez kellene kötni.

A heterogén vadkárbecslői kör és [túlárzott becslési értékek](#) gyakorlatának felszámolása érdekében elkészült az [Egységes mezőgazdasági vadkárbecslés protokollja](#) (2015),

amely kötelező vadkárfelemelési rendszert és központosított kárrendezést szorgalmaz.

A megfelelő élőhely-fejlesztéssel, intenzív ragadozógazdálkodással lehet kezelni a nagyvadállomány elszaporodását, az apróvadállomány csökkenését, az [állománykezelési hibákat](#) orvosolni.

Problémát jelent a vadászati jog jogosultjai részéről a hosszú távú befektetői hozzáállás hiánya.

Szükségesnek látszik a hivatásos vadászok anyagi és erkölcsi megbecsülésének növelése (munkafeltételek, bér, érdekmentesség).

Hiányzik a vadbalesetek elbírálásának gyakorlatában az [egységes bírói eljárás](#).

Források:

- [2009. évi XXXVII. törvény](#) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
- [2012. CXX. törvény](#): az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról
- [68/2012. \(XII. 14.\) BM rendelet](#) a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról
- [43/2011. \(V. 26.\) VM rendelet](#) az elejtett vad kezelésének és értékesítésének élelmiszer-higiéniai feltételeiről
- Bezdán Anikó Judit (2012): [A vadászati jog, annak gyakorlása és a vadásztársaságok](#). PhD értekezés Szegedi Tudományegyetem
- [CIC](#) –Nemzetközi Vadvédelmi és Vadászati Tanács
- A 2013/2014-es vadászati év vadgazdálkodási eredményei valamint a 2014. tavaszi vadállomány becslési adatok és vadgazdálkodási tervek (szerk.) prof. dr. Csányi Sándor, [OVA SZIE 2014](#).
- Katona K.-Szemethy L.-Hajdú M.-Csépanyi P. (2009): A folyamatos erdőborítás és a vadállomány harmonikus kapcsolata a Pilis-tető bükköiseiben. [Erdészeti Lapok 2009/7-8](#).
- Bobvos Pál-Hegyes Péter (2015): A vadgazdálkodás jogi szabályozása In: A földforgalom és a földhasználat alapintézményei. SZTE ÁJK egyetemi jegyzet
- Hajdú Márk (2015): [Keserű pirulák a vadgazdálkodásunkban I. Miért nem kérünk szaktanácsot? – II.](#)
- Mikó Z.- Vajai L.- Cs. Nagy A. (1996): A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény, Agrocent Kiadó

Készítette: Dr. Szabó Andrea
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486